

ARCHA

9
2002

ZPRAVODAJ O VÝCHOVĚ A VYUŽITÍ VOLNÉHO ČASU DĚTÍ A MLÁDEŽE

...Navrhnout politiku, který si podle vás zaslouží Cenu České rady dětí a mládeže „PŘÍSTAV“, můžete právě VY. Rozhoduje jedině: jestli dotyčný zastupitel či zastupitelka významně podporuje činnost s dětmi a mladými lidmi. Ačkoli je každoroční uzávěrka předkládání návrhů 10. května, již teď začněte uvažovat nad tím, zda nemáte v okolí někoho, kdo vám při vaší práci s dětmi významně pomohl...
(strana 2)

...Stejně jako mnoho dalších jezdím už nějaký ten rok na CVVZ... a vždycky se vracím s mnoha zážitky a s kusem prázdného místa po něčem, co bylo tak úžasné a trvalo jen takovou chvíli... ale právě to je na CVVZ tak úžasné... že sice už není, ale za rok bude znova. A že se mám na co těšit. Na tu tisícovku skvělých lidí, co mají stejný cíl...
(strana 15)

...Pokud někdo čekal, že budou přečteny připravené body, účastníci 5. zasedání Národního parlamentu dětí a mládeže vzorně zvednou ruce a budou se snažit alespoň pár hodin z podzimních prázdnin utrhnout pro atrakce, které metropole na Vltavě nabízí, musel být velice zklamán. Smutek a zklamání neskrývali ani ti, kteří den před tím na základě podkladů ostatních usnesení téměř tři hodiny připravovali. V jednu chvíli se zdálo, že jejich práce byla zcela zbytečná. Co přidat, co vypustit, proč tam jsou slova, kterým všichni nerozumí, kde jsou témata, na kterých se původně všichni usnesli... Jeden řečník střídal u mikrofonu druhého. Když už to vypadalo, že se jednání blíží do slepé uličky, vyhlásili si mladí účastníci přestávku. A pak to teprve přišlo: diskuse v kuloárech byly opravdu bouřlivé. V sále se vytvořily hloučky a živě se debatovalo o tom, co a jak by bylo vhodné zformulovat, či jak moc obecné a zavazující jednotlivé body usnesení mají být. Jak všechno sepsat na jediný papír?
(strana 10)

cena přístav – téma – „oni“ jsme my všichni – tak máme zase po volbách – prezident osobně poděkoval dobrovolníkům – co jsou to krůčky k udržitelnosti – prodloužená ruka malého prince – představujeme rec – ono je to fakt vážně – střípky z cvvz – 5x ano – věvězetkové ohlédnutí – ahoj, lidi cévévězetkoví – zpěváčci a slávikovia 2002 – výzvy – povinné ručení 2003 – střípky

**„Když půjdu před tebou, můžu splést cestu.
Když mě necháš jít za sebou, můžu se ti ztratit.
Když půjdeme vedle sebe, společně dojdeme k cíli.
Kdysi prý trosečníci házeli do moře láhev se
vzkazem a doufali, že ji někdo vyloví a zachrání
je. Tento náš vzkaz ale není voláním o pomoc
a záchranu. Má být malou připomínkou toho, co
jsme si už vzájemně vyzkoušeli.
Společně dosáhneme mnohem víc. Děkuje.“**

Cena Přístav

Řádky, které jste právě dočetli, jsou vyňaty z Poselství Ceny České rady dětí a mládeže „PŘÍSTAV“. Ti, kteří čtou ARCHU pravidelně, už také vědí

Jak cena vypadá

Má podobu ručně malované skleněné láhve s motivy lodě, symbolu ČRDM. V láhvi je uloženo na ručním papíře tištěné Poselství vyjadřující poděkování za práci pro děti

a mládež, jak jste si již výše přečetli.

Prvními laureáty tohoto ocenění v historii se stali:

- Ing. arch. Jan Kasl, primátor hlavního města Prahy
  - Mgr. Pavla Kafková, místostarostka městské části Praha 1
  - Ing. Jiří Deml, starosta města Kunovice
  - Miroslav Vaculík, starosta obce Liptál
  - Ing. Roman Sládek, starosta města Ivančice
  - Ing. Miroslav Brýdl, zástupce hejtmana Pardubického kraje
  - Ing. Petr Bratský, starosta městské části Praha 13.
- Tohle všechno už bylo v „bambiriádním“ dvojčísle ARCHA 3-4/2002.

Teď jde o to, co bude.

Je totiž nejvyšší čas poohlédnout se po vhodných kandidátech na ocenění Cenou ČRDM „PŘÍSTAV“ pro další ročník. Ta letos oceněná sedmička jasně dokazuje, že stranicko-politické dresy tu nehrají žádnou roli. Rozhoduje jedině: jestli dotyčný zastupitel (a ještě lépe zastupitelka) významně podporuje činnost s dětmi a mladými lidmi. A potom – pochopitelně – jestli si toho někdo ze sdružení (nebo domů dětí a mládeže či školních klubů) všimne a napadne ho, že se takovému zastupiteli dá prostřednictvím téhle ceny poděkovat.

Proto Vám tu teď nabídneme několik inspirací. Vybrali jsme je z letošních materiálů sdružení, když zdůvod-

ňovala svou nominaci na držitele Ceny ČRDM „PŘÍSTAV“:

- Podpora, záštita při Bambiriádách.
- Soustavná podpora neziskovému sektoru; schopnost komunikace a vstřícnost při jednání; snaha o řešení problémů a konstruktivní přístup.
- Osobní, úřední, ale i „lidský“ vklad do realizace chráněné kavárny.
- Podpora lidových tradic, folklorních souborů, podíl na organizaci folklorního festivalu.
- Podpora prezentace sdružení a spolků v místním tisku a médiích, jejich propagace mimo region.
- Podpora obecních škol a jejich mimoškolní činnosti.
- Podpora sportovních a kulturních aktivit pro děti a mládež v obci, zřizování hřišť, školních sportovišť.
- Podpora zájmů mladých v zastupitelstvu.
- Podíl na zapojení obce do mezinárodních projektů pro děti a mládež.
- Besedy, semináře, osvěta pro mladé a o mladých.
- Materiální podpora: bezplatné užívání kluboven, domečků, kanceláří, loděnic; zvýhodněné vstupné pro děti a mládež na sportovních a kulturních akcích; přispívání na činnost sdružení a spolků.
- Realizace Studentského majálesu.
- Zahraniční výměny, pořádání významných mezinárodních setkání.
- Podpora domů dětí a mládeže, středisek volného času a komunitních center.

Na závěr připomínáme, že Cen může být každoročně uděleno nejvýše sedm a jsou slavnostně předávány v den zahájení pražské části Bambiriády.

Navrhnout politika, který si podle vás Cenu ČRDM „PŘÍSTAV“ zaslouží, můžete právě VY. Ačkoli je každoroční uzávěrka předkládání návrhů 10. května, již teď začněte uvažovat nad tím, zda nemáte v okolí někoho, kdo vám při vaší práci s dětmi významně pomohl.

Text Statutu Ceny ČRDM PŘÍSTAV, text Poselství a oceněné osobnosti naleznete v brzké době i na internetových stránkách ČRDM: www.crdm.cz.

Hanka Konopiská

Komunální?

Tímto slovem se v dobách mého dospívání označovalo něco úplně bezvýznamného. „Komunální humor“ – to byla ta nejhloupější sorta vtípů, kterým chybělo všechno – a vtíp nejvíc. Jenomže i tady se časy změnilly. Jelikož platí jako dobrá rada, že nejbližší ruka, která ti může pomoci, začíná hned u tvého ramene, tak podobně platí, že nejbližší příležitost, jak začít být občanem, začíná hned za našimi dveřmi. Ano – komunální není bezvý-

Jiří Zajíc

„Oni“ jsme my všichni

Rozhovor s Ing. Petrem Bratským, starostou městské části Praha 13, poslancem (ODS) a dlouholetým skautským vůdcem - Brárou

O životě na sídlištích nově vzniklých „měst“ na okrajích Prahy panují dost truchlivé představy: přes den tam rádí bandy výrostků a na noc se mění v noclehární. Jaká je vaše zkušenost ze Stodůlek a okolí?

Po dvanácti letech starostování už vím, že se to dost změnilo. Většina obyvatel to vidí jinak a cítí se zde opravdu doma. Kdo to chce vidět škarohlidsky, tak si samozřejmě nejednu chybičku kdykoliv najde, ale jinak myslím, že již stoprocentně platí, že i Praha 13 je dobrou adresou. Lidé se prokazatelně více stěhují sem než odsud, a není to jen díky nové výstavbě.

Co je podle vás nejdůležitější při změně klimatu – a tedy i života – na těchto sídlištích?

Zcela nepochybně je to občanská společnost. Různí lidé si ten pojem vykládají různě, ale v zásadě jde o vytvoření čínorodé atmosféry a vzájemné důvěry v obci či městě. Snažili jsme se a stále se snažíme jako radnice maximálně podporovat a vytvářet podmínky pro vznik a aktivní činnost spolků, organizací, oddílů, občanských sdružení či klubů nejrůznějšího zaměření. Poskytujeme dostupné klubovny, rekonstruujeme a budujeme hřiště, infrastrukturu, vyrostlo komunitní centrum, nový dům dětí, spolkový dům a další. Dnes u nás působí více než stovka spolků a organizací. Doufám, že ten počet dále poroste. Pro město, které teprve historicky nedávno vzniklo na zelené louce a zaplnili jej lidé z různých koutů republiky i z ciziny, je nesmírně důležité, aby zde vznikaly a posilovaly se přirozené mezilidské vazby. Aby zde lidé opravdu zapustili kořeny.

Letošních trojích voleb (do Poslanecké sněmovny, senátních a komunálních) se zúčastnilo zase méně lidí, než minule. Co je podle vás příčinami takového vývoje? Vadí vám? Co se s tím dá dělat?

Samozřejmě mi vadí, že se lidé tak snadno zříkají svého práva, které jim bylo po desetiletí odpiráno, ale chápu, že ne všichni se chtějí více zajímat o politiku. Jsou i jině

cesty, jak se v životě realizovat a ovlivňovat jeho směr. Dost lidí zatím nepochopilo, možná proto, že jim to jako politici neumíme dobře vysvětlit, jak důležité jsou politická rozhodnutí, která přímo či nepřímo, možná někdy ne tak zřetelně, ovlivňují jejich každodenní život. Určitou roli hraje i to, že jsme si těsně po listopadu 1989 zvykli na obrovský zájem o politiku a dodnes pokračující opadání tohoto zájmu neumíme vyhodnotit jako přirozený jev. V některých zemích, např. v Kanadě, je účast ve volbách také jen kolem 30% a je to považováno za normální stav. Pro zvýšení zájmu lidí o politiku jako správu věcí veřejných musejí více udělat sami politici a přispět by mohla také média, když budou informovat více i o pozitivních věcech. Zatím bohužel předkládají obecně spíše pokřivený obraz světa, který podněcuje v lidech nálady, že je lepší se před tou hrůzou schovat někam do své ulity a vůbec o nic se nezajímat.

Máte zkušenost, že lidé na místní úrovni dokáží vyvinout nějaký účinný tlak na to, aby politici, které zvolili, plnili své volební sliby?

Je to čím dál tím lepší. Sám na besedách a při setkávání s lidmi ve svém obvodu vyzývám k větší aktivitě, začít je možné třeba jen organizováním petic. Nejen proti

něčemu, ale i na podporu dobrých věcí, k jejich urychlení. Pomalu se láme ten stereotyp zažitý za socialismu, že lidé vidí radnici jako jakéhosi protivníka, jakési „ONI“, proti kterému je třeba vše vybojovat. Ve skutečnosti však „ONI“ jsme my všichni, kdo v obci žijeme, a jen na nás záleží, jaké to tu budeme mít. Je dobře, že komunální politika je pod drobnohledem občanů a díky tomu se již mnohé změnilo k lepšímu. Sám rád přiznávám, že mě jako starostu lidé občas zdravě „pošfouchli“ a bylo z toho pak dobré dílo. Sám bych na to však nestačil. Nestačí své představitele jen „pošfuchovat“ a jedovatě kritizovat od piva či si ukřivdění stěžovat s rukama v klíně, že „mi nikdo nic nedal, nepomohl“.

Čím dál tím lépe funguje veřejná kontrola i nezávislá média. Možná by neškodilo, kdyby lidé více využili svého práva (hned po volebním právu) účastnit se zasedání svých zastupitelstev, kde je vždy centrum rozhodování v obci či městě.

Jaké jsou typické priority, které charakterizují práci politika na místní úrovni?

Je určitě rozdíl mezi politiky z malých obcí, městeček, středních či větších měst a jejich obvodů. Priority mohou být různé, podle aktuální potřeby konkrétního místa. Vodovod, plyn, pořádek v obci, péče o bytový fond, zeleň, bezpečnost, doprava. Stálou snahou místních politiků však musí být každodenní kontakt s lidmi, řešení a odstraňování desítek, stovek a tisíců drobných bolístek, které jim znepříjemňují život.

Jaký projev občanské zodpovědnosti ze strany lidí vašeho okrsku vám udělal skutečnou radost? A co vás naopak nejvíc zarmoutilo?

Lidé z Prahy 13 mě naposledy ohromili svou aktivitou a vlnou pomoci postiženým povodněmi. Rozsah i poselství té pomoci překročily má očekávání. Od jednotlivců, přes občanská sdružení, spolky, církve, sbory dobrovolných hasičů, naše strážníky a policisty

po firmy, podniky a mnohé další. Skvělý koncert cíleného nasazení lidských i materiálních sil. Co mě naopak vůbec netěší je neustávající vandalismus a lidská necitlivost ke svému okolí. Zastávky, zeleň, zdi, vývěsky, hřiště apod. Všude jsou nějaké stopy po duševním deficitu některých jedinců žijících mezi námi. Ať už jsou příčiny tohoto jevu jakékoliv, cítím, že jejich odstraňování je nekonečným úkolem, který může v blízké budoucnosti získat na naléhavosti.

Za mimořádnou podporu činnosti dětí a mládeže jste letos obdržel Cenu ČRD „Přístav“. Podporují nějak na druhou stranu sdružení a lidé z nich vás?

No a jak! Jen těch akcí, co různá sdružení pořádají pro ostatní. Vytvářejí tím velmi podstatné, i když možná na první pohled neviditelné, hodnoty. Budují vztahy mezi lidmi ve svém okolí a tím podporují i mé cíle a snahy. Dodávají mi chuť a energii se stále znovu pouštět do nových věcí. Je to spojení sil a potenciálů, které pak nedávají ve výsledku jen svůj součet, ale mnohem větší efekt. Zde platí, že 1+1 nerovná se 2, ale 3, někdy 5 a jindy dokonce 13 (jak jinak – v Praze 13!).

Co byste sdružením dětí a mládeže poradil, aby ve své konkrétní činnosti na komunální úrovni zlepšila?

Určitě jsou rezervy v tom, aby se o nich více vědělo. Umění prezentovat svou práci, svou nabídku

i výsledky je stále nedoceňované. Přitom to může přinést více spolupracovníků, více podporovatelů, více členů a nakonec i více peněz na činnost. Prostředky lze aktivněji získávat i tím, že se porozhlédneme po více zdrojích, odkud se dají čerpat. Nemálo sdružení se spokojí s podporou obce, ať už formou prostor nebo grantů, ale dá se dosáhnout i na podporu krajů, ministerstev, státu. Trochu již se rozjelo získávání sponzorů ze soukromé sféry. Úspěch opět závisí na schopnosti se prezentovat a přesvědčit podporovatele, že právě ten náš projekt si tu podporu zaslouží. Nerad bych však, aby to vyznělo jen jako jakási výzva k mamonu a hromadění peněz. Základem musí vždy zůstat vlastní činnost sdružení, soudržnost členů, uchování a budování jejich tradic. A na prvním místě věc snad úplně nejdůležitější – výchova pokračovatelů.

Ptal se Jiří Zajíc

Tak máme zase po volbách

Ještě jsme ani nestačili uklidit volební místnosti a na radnicích to zase hučí jako v úlech. Předvolební proklamace pomalu stírá každodenní život. Zdánlivě se teď nic neděje, a přitom právě teď je ten nejlepší čas. Právě teď je potřeba upozornit na naše potřeby, právě teď je potřeba se připomenout. To víte, až se utvoří všechny ty pracovní orgány, komise, rozdělí kompetence, bude už pozdě říkat, že na děti a mládež se zapomnělo...

Kudy se na obra musí? Zkuste to od hlavy. Jděte rovnou ke starostovi. Nestalo se mi ještě, že by nás odmítl přijmout. (Možná jsem měl štěstí na slušné lidi). Nestačí se však jen představit – s tím dlouho nevydržíte. Na jedné straně musí být zřejmé, že máte co obci nabídnout, na druhé straně musíte vědět co by pro vás obecní úřad mohl udělat. Užitečné bývá také domluvit se na pravidelném kontaktu - to už však nemusí být přímo se starostou, ale s pracovníkem, který má naši oblast na starost. Pro vytvoření konkrétní představy, co všechno je možné na úrovni obce připravit, přinášíme soubor námětů. Za všemi jsou obecní peníze, ale i vůle pomoci. Některé možná nevyužijete, jiné však mohou přijít vhod. Když je navíc starostové uslyší z více úst než jen z pionýrských, pak věřím, že se jimi budou opravdu vážně zabývat.

tom, Pionýr

Soubor námětů pro činnost po volbách

- zpracovávat problémy ochrany a podporu dětí a mládeže do všech vydávaných předpisů
- vyčlenit v rozpočtu každoročně částku na podporu a ochranu dětí a mládeže

- zvýhodnit nájemné pro aktivity dětí a mládeže v objektech obcí;
- podílet se na ochraně:
  - dětí před zanedbáváním, týráním a jinými negativními jevy ze strany rodičů, vrstevníků a ostatních spoluobčanů a institucí;
  - dětí a mládeže před filmy, videokazetami a ostatními nosiči obrazových a zvukových záznamů, elektronickými hrami a tiskovinami, které by mohly narušovat jejich zdravý morální vývoj;
- iniciovat zákaz kouření a podávání alkoholických nápojů v místech soustředěného pobytu dětí a mládeže a zamezit jejich propagování na takových místech (reklamy);
- podporovat akce připomínající Mezinárodní den dětí, mnohde tradiční „Svátky her“... a další aktivní činnosti dětí a mládeže;
- promyšleně plánovat herní prostory pro děti v rámci obce a systematicky budovat dětská hřiště a hrací koutky;
- cílevědomě vytvářet podmínky pro rozvoj prázdninové činnosti, zejména podporou rozvoje tábořišť a jednoduchých táborových základů;
- vytvářet možnosti pro propagaci všech dětských aktivit v místních sdělovacích prostředcích (místní rozhlas, propagační skříňky, obecní zpravodaje...);
- při zastupitelstvu vytvořit stálou komisi pro otázky dětí a mládeže, která by měla zajišťovat součinnost všech sdružení a institucí v obci a okolí. V této souvislosti spolupracovat, resp. využívat zkušeností funkcionářů a činovníků všech sdružení dětí a mládeže ku prospěchu obce a dětí;

- alespoň 1x ročně (ale spíše 2x) pořádat setkání představitelů obce s dětmi - besedy se starostou a zástupci komise dětí a mládeže a na nich diskutovat o problémech obce a jak je řešit (jak z naší strany pomoci k řešení);
- vytvářet podmínky pro rozvoj činnosti sdružení dětí a mládeže (demokraticky, bez rozdílů a prosazování osobních hledisek), zejména klubovny atp.;
- iniciovat a podporovat mezinárodní výměny dětí a mládeže a zahrnovat je do smluv a společných projektů s partnerskými regiony a městy, a to i v rámci celoevropských struktur;
- využívat možnost při organizování místních referend – snížit věk aktivních účastníků na 16 let;
- vyzdvihovat důstojnost a společenský význam práce s mládeží, vedoucím oddílů poskytovat morální i faktickou pomoc, organizovat a podporovat vzdělá-

- vání profesionálních i dobrovolných pracovníků v oblasti volného času dětí a mládeže;
- připravovat programy pro neorganizované děti a mládež, zvláště na sídlištích a podporovat organizace a sdružení, které pracují zejména s touto kategorií;
- optimálně využívat stávající školní a jiné prostory – hřiště, klubovny, tělocvičny – mimo vyučování, současně vyhledávat a budovat prostory vhodné pro užívání mladými lidmi; (Těmto aktivitám poskytovat finanční podporu z krajských zdrojů.);
- zajišťovat vedení právní výchovy a osvěty v oblasti ochrany práv dítěte a aplikace „Úmluvy o právech dítěte“;
- při všech možných příležitostech rozšiřovat povědomí o významném dokumentu přijatém Organizací spojených národů „Úmluva o právech dítěte“ a realizovat její závěry v praktickém životě.

Prezident osobně poděkoval dobrovolníkům

Slavnostní setkání prezidenta republiky Václava Havla k „Ocenění lidské obětavosti při záplavách“ se na Pražském hradě v Rudolfově galerii uskutečnilo 31. října 2002.

Na slavnostní odpoledne bylo pozváno z celé republiky více než 400 policistů, vojáků, hasičů, zástupců humanitárních organizací a dobrovolníků. Mezi nimi byli i ředitelka o. s. Hestia Olga Sozanská a dobrovol-

nici Blanka Zaplatílková, která sloužila na Strahově, paní Jana Běťáková, která pomáhala na Zbraslavi a manželé Patricie Kossevová a Aleš Kartal, kteří vozili se svým autem seniory, kam bylo třeba.

Pan prezident v krátkém projevu zdůraznil sílu našeho národa, která se projevila obrovskou lidskou solidaritou v době povodní.

Zvláště ocenil existenci mnoha neziskových a humanitárních organizací, které, podle jeho slov, prokázaly v krizových chvílích smysl své existence. Poděkoval všem přítomným za jejich sílu a odhodlání zachraňovat lidské životy a majetky a popřál hodně úspěchů v budoucí práci.

Po krátkém projevu pozval pan prezident přítomné na občerstvení a s manželkou Dagmar debatoval s pozvanými hosty, kteří se svěřovali, jak dalece pokročili v opravách svých domů a měst zničených povodněmi. Někteří pozvali prezidenta, aby se na jejich město přijel podívat, jiní žádali o pomoc či radu s nevyřešenými povodňovými problémy.

V Rudolfově galerii byla velmi přátelská nálada a každý pozvaný si pokládal za čest podat si s prezidentem Havlem ruku. Přítomní ocenili především fakt, že ačkoli byl pan prezident nemocen a bral antibiotika, nezrušil svoji osobní účast.

Patricie Kossevová, Hestia

Na snímku manželé Havlovi s paní Olgou Sozanskou

Sít ekologických poradenských center České republiky (STEP) byla založena v září 1997. Ekologické poradny již po tři předcházející roky spolupracovaly na společném projektu, zaměřeném na vzájemnou komunikaci a společné vzdělávání. V současné době jsou členy ekologické poradny: Kosenka – Valašské Klobouky, Rosa – České Budějovice, Veronika – Brno, Vít – Ostrava, Ekologický právní servis – Brno a Tábor, VIS Bílé Karpaty – Veselí nad Moravou a Podblanické ekocentrum ZO ČSOP Vlašim.

Těžištěm činnosti ekologických poradenských center je preventivní péče o životní prostředí a snaha o podporu spolupráce a komunikace mezi rozhodujícími sektory ve společnosti – samosprávou, státní správou, vědeckým výzkumem, veřejností a podnikatelskou sférou.

Sít ekologických poradenských center ČR – STEP je členem Evropské asociace ekologických poradenských center – EcoCounselling Europe.

Co jsou to Krůčky k udržitelnosti?

Místní Agenda 21

Krůčky k udržitelnosti jsou projekty, které každý svým způsobem hledají cestu k udržitelnějšímu modelu rozvoje obce či regionu. Přestože je koncept místní Agendy 21 komplexním pohledem na rozvoj území, nezabývají se pouze environmentálními souvislostmi rozvoje, pro přehlednost dělíme témata podle oblastí, na kterou je daný projekt zaměřen nejvíce.

Do oblasti **Práce s veřejností, strategické plánování**, patří např. projekty Místní Agendy 21, které fungují ve Vsetíně, v Českém Krumlově, v CHKO Český kras, v Kladně. Další témata jsou např.

Novojičínsko v novém tisíciletí; Valašský mikulášský jarmek (Valašské Klobouky); Uspořádání místního referenda v Táboře; Jihočeský Letokruh – kruh výměn (České Budějovice); Řezbářský kurz ve Volarech na Šumavě; Ekologická olympiáda pro žáky středních škol (Valašské Klobouky)

Řešením stavu **veřejných prostranství** se zabývá projekt Park na Fifejdách – Místo k životu (Ostrava).

Odpady se zabývají projekty Chráněná dílna Přístav (Brno); Zapojení veřejnosti do zlepšení stavu odpadového hospodářství v okrese Hodonín; Zapojení občanů obce do systému separace odpadů za pomoci dětí místní ZŠ (Opava).

Energii řeší projekty Výtopna na odpadní dřevo v Hostětině (Uherské Hradiště); Panel-story v Novém Lískovci (Brno).

Čistotu vody hlídají projekty Revitalizace Butovického potoka (Studénka); Kořenová čistírna odpadních vod Višňová (Liberecký kraj).

Zajímavé jsou projekty Ochrana přírody a krajiny jižního Valašska obnovenou pastvou ovcí (Valašské Klobouky) či Moštárna v Hostětině (CHKO Bílé Karpaty), **dopravu** řeší Cyklistická stezka Brno – Vídeň nebo Pohodová cyklotrasa – přípravy ke startu místní Agendy 21 na Frýdlantsku (Liberec).

Za všechny projekty uvádíme alespoň dva příklady.

Mikroregion Vsetín – Místní Agenda 21

V červnu 1992, v době konání summitu v Rio de Janeiru, proběhl happening dětí vsetínských základních škol, který připravilo ALCEDO – dům dětí a mládeže. Vedení radnice byl předán Strom přání a slibů. Děti uspořádaly řetězový pochod městem, tancovaly a zpívaly před radnicí a upozorňovaly veřejnost na konání summitu. Ve stejném roce se město Vsetín zapojilo do světové soutěže měst – programy v oblasti sociálního rozvoje a životního prostředí –

umístilo se na 13. místě. V roce 1995 zástupci ALCEDA a Sdružení Ledňáček formulovali společné principy trvalé udržitelnosti ve společných aktivitách pro veřejnost. Sledovali jsme dění související s MA 21 v ČR i zahraničí, navštěvovali semináře, studovali dostupné materiály. Naše aktivity podstatně ovlivnila návštěva a zkušenosti s uplatňováním MA 21 ve Velké Británii. V roce 1998 připravilo ALCEDO a Sdružení Ledňáček první seminář o MA 21 a trvale udržitelném rozvoji pro okres Vsetín. Využili jsme všech dosavadních zkušeností v oblasti osvětových akcí pro veřejnost, ekologické výchovy a kontaktů s organizacemi i jednotlivci. V dubnu 1999 jsme předložili projekt o realizaci MA 21 ve Vsetíně městskému zastupitelstvu. Do akcí pro veřejnost jsme cíleně vkládali osvětové programy, proběhla socioekologická anketa, soutěže pro děti a mládež, byly zahájeny kulaté stoly. V červnu 2000 byl valnou hromadou mikroregionu Vsetínsko přijat Integrovaný projekt pro rozvoj mikroregionu.

Spolupráce

Do projektu jsou od počátku zapojeni členové sdružení Ledňáček a pracovníci ALCEDA, kteří využívají mezisektorové spolupráce ke společné organizaci akcí, výměně informací a zkušeností. Ke kulatým stolům jsou zváni zástupci většiny neziskových organizací města, zástupci zastupitelstva, radnice, Dětského parlamentu, podnikatelé, známé osobnosti apod., např. Technické služby Vsetín, ZŠ Luh a KPDM Luhák, Junák Vsetín, Masarykova veřejná knihovna Vsetín, Dům kultury Vsetín, OHS Vsetín, TJ Slovan, Block studio Vsetín, Centrum pro zdravotně postiženou mládež, Krizové centrum a Linka důvěry, OkÚ, odbor péče o rodinu, Reklamní zpravodaj ANNA, A-TOM Vsetín, obč. sdružení Jasénka, OVM Vsetín, Horní sbor evang. církve, Úřad práce Vsetín, Městská policie, ZvŠ Vsetín, MŠ Luh, ČSAD Vsetín, a.s., ZO STA Vsetín, SONS, Sdružení zdravotně postižených, Policie ČR Vsetín, hvězdárna a další. Do projektu „Škola – místo k životu“ je zapojeno 24 učitelů z 11 základních škol okresu Vsetín.

Jihočeský Letokruh – kruh výměn

Myšlenka kruhu výměn je stará již několik desítek let. Zrodila se ve Spojených Státech jako alternativa k oficiální ekonomice a je známa pod pojem LETS (Local Exchange Trading System). Dnes fungují ve Spojených Státech i jinde ve světě místní skupiny o tisících členů.

Jihočeský Letokruh vznikl v roce 2000 a je jedním z prvních LETS v České Republice. Založilo ho společně několik přátel a postupně se skupina rozrostla na současných 47 členů. Růstový potenciál je veliký, neboť každý něco má nebo umí, co může nabídnout výměnou.

Jak to funguje?

Systém LETS je založen na tom, že spojuje lidi a podporuje lokální ekonomiku. Velice prostě lze říci, že myšlenka LETS vychází z toho, že každý může nabídnout nějaké své schopnosti a nebo „zboží“ výměnou za schopnosti a přebytky někoho jiného. Řeklo by se: směnný obchod, na to není nutné mít žádný LETS, ale toto moderní know-how nejen znovuoživuje prastarý směnný obchod, ale přináší mu značné rozšíření a výhody. Prakticky to vypadá tak, že každý zúčastněný sepiše seznam svých nabídek a poptávek, tj. jednak dovedností, které může nabídnout a věcí, které má doma a rád by se jich zbavil a na druhou stranu jakou pomoc by potřeboval nebo co shání. Tyto seznamy se potom publikují společně s adresářem všech zúčastněných, takže každý jednotlivec má představenou veškeré nabídky a poptávky. V případě Letokruhu vychází takzvaný **Měsíčník**, je členěn do rubrik, např. doprava, nábytek, sportovní potřeby, potraviny, půjčky, řemesla ap. Aktuální informovanost není jediným přínosem systému. Další výhodou skýtá právě možnost „kruhové výměny“. Např.: člen A dodá brambory členu B, B vytvoří webstránku pro C, C pohlíká děti A.

Pro evidenci výše čerpání / plnění jednotlivých členů slouží virtuální platidlo, v Letokruhu evidujeme „žaludy“. Hodnota platidla se stanoví orientačně na začátku fungování systému a potom se ustálí podle toho, jak si ho členové cení. „Žaludy“ nepodléhají inflaci ani devalvací a neplatí se z nich úroky. Na začátku mají všichni členové „0“ a když někdo systém opouští, měl by svůj účet vyrovnat opět na nulu, aby součet byl stále nula. Systém má administrátora, který eviduje všechny změny, převody žaludů, jak mu je členové hlásí na předtisknutých listcích. Měsíčník zpracovávají a rozesílají v našem případě čtyři dobrovolníci, kteří se pravidelně střídají. Jednou za čtvrt roku se sumarizují výsledky, tak, aby měl každý přehled o své aktivitě a stavu na „žaludovém účtu“.

Financování a administrativní

Činnost administrátora stejně jako práce vydavatelů Měsíčníku je hrazena z členských poplatků, které činí 25,- resp. 75,- Kč/rok podle toho, jestli dostáváte Měsíčník v tištěné nebo elektronické podobě. Žádné další finanční nároky systém nemá a odpadá tak nutnost žádání o granty a shánění sponzorů. Z administrativního hlediska je Letokruh po všech stránkách neformální skupina, není nutná žádná registrace ani jakékoli jiné jednání s úřady.

Pravidla fungování systému jsou formulována na příležitostných schůzkách, které se konají asi dvakrát do roka. Novinky jsou potom publikovány v následujícím Měsíčníku, kde je následně prostor i pro připomínky a kritiku. K tomuto účelu průběžně slouží také internetová konference pro členy Letokruhu. Přesná pravidla jihočeského Letokruhu je možné si přečíst na internetové stránce www.letokruh.webpark.cz

Co z toho?

- Finanční a administrativní nenáročnost. Agendu lze zvládnout téměř na koleně prostřednictvím pošty nebo E-mailu.
- Podpora místní drobné ekonomiky a aktivity, podpora spotřeby v místě produkce a tím omezení nadbytečného převážení zboží z místa na místo
- Podpora lidské tvořivosti, tradičních řemesel a místního společenského života. Prostřednictvím Letokruhu navazujeme mnohé nové kontakty i přátelství, neboť se často zapojují lidé podobného zaměření. (ekologie atd.)
- Podpora drobných pěstitelů biopotravin. V tomto smyslu se kruh výměn jeví jako zvláště výhodný při propojení města a přilehlého venkova.

Činnost zajišťuje Rosa – Jihočeská společnost pro ochranu přírody, o.p.s. (tel. 387 432 030, e-mail rosa@ecn.cz).

Převážná většina členů Letokruhu žije v Jižních Čechách, zejména v Českých Budějovicích a blízkém okolí. Žádné formální prostorové omezení však neplatí, jednotlivci jsou i v severních Čechách a v Rakousku.

zdroj: www.ekoporadna.cz/krucky.php
ilustrační snímky
z činnosti Místní agentury
21 Vsetín

Prodloužená ruka Malého prince

V roce 2000 jsme založili občanské sdružení Malý princ s různými cíli a nápady. V prvních letech jsme se obraceli o pomoc zejména k nestátním organizacím a nabízeli pomoc státním dětským domovům i rodinám.

Někdy na začátku tohoto roku jsme v Malém princovi plánovali rozjet nějaký volnočasový klub pro děti na ulici v Praze. Staráme se hlavně o děti z dětských domovů, ale vadí nám, že nejsme s dětmi pravidelně v kontaktu. Naše představa procházela postupně vývojem a nakonec jsme usoudili, že je nevyhnutelná spolupráce mezi námi a státem na místní i celostátní úrovni. To se týká přísunu peněz, které již není možné čerpat pouze od neziskovek, ale také jsme chtěli naše projekty právě státu nabízet a pomáhat mu. Pokud jsem někde slyšel, že neziskové organizace jsou vlastně konkurentem, nevídaným společníkem státním úřadům a dokonce snad parazitem na státním rozpočtu, nechtěl jsem tomu věřit a doufal jsem, že pokud se podaří nějaký pakt ustavit, budeme dobrými partnery. Zažili jsme na počátku konkurenci mezi samotnými neziskovými sdruženími, která pracovala na tom samém místě, se stejnými dětmi a stejným cílem. Rozcházel se pouze v názorech na vedení programu a tým byl složený z úplně jiných osobností. Jsem rád, že podobné střety odezněly vyprofilováním obou sdružení.

První vlašťovkou našeho budování vztahu se státem se stalo Pověření k sociálně-právní ochraně dětí. Toto pověření nám sice nepřineslo nějaké výhody například v grantové sféře, ovšem otevřelo nám cestu do dětských domovů a zařízení. Jako odpověď na tuto akreditaci jsme začali více informovat státní úředníky o našich záměrech a seznamovat je s naším sdružením pravidelnými infomaily. Minulý rok jsme oslovili radní Prahy 6 se záměrem využití bývalého relaxačního centra v Dejvicích jako klubu volného času. Vleklá jednání nepřinášela plody a místo chátralo. Projekt se zasekl někde mezi dislokační komisí a místostarostou. Shodou okolností zareagovali na naši www prezentaci kurátorky z Oddělení sociální prevence na úřadu na Praze 5 a nám se tak během chvíle (a to doslova a do písmene) otevřela možnost pravidelné a smysluplné práce pro děti v terénu na Smíchově a v Košířích. Během schůzky jsme poznali bezvadný tým kurátorek z Prahy 5 a zjistili, že práce tzv. „zubatých“ (z filmu Kolja, pozn. redakce) se dá dělat i v takových zákonech a byrokratické atmosféře dobře. Košíře a Smíchov jsou čtvrtě, kde se hromadí sociální problémy, které pramení hlavně v nefungujících rodinách. Tým kurátorek si přál, abychom to, co ony nezvládají v terénu, převzali my a v úzké spolupráci s nimi tvořili zajímavé projekty. Nevěřili byste, že během dvou týdnů jsme měli školu, jídelnu a mohli jsme otevřít první provizorní Klub Malého prince, kam chodí pravidelně asi 20 – 30 dětí z Košíř a Smíchova. S kurátorkami se pravidelně scházíme a kolegyně kurátorky s námi probírají problémy z terénu a své zkušenosti. Právě tohle spojení státu a neziskovek je obohacující oběma stranám a hlavně nakonec i dětem, kterým nabízíme naše projekty.

To je určitě základ, mít kam jít a pro koho to dělat. Ovšem bez pomoci a pružnosti státního úřadu, kterým OSP určitě je, bychom to dělat nemohli. Nebylo by to možné ani bez vzájemné důvěry, která se mezi námi tvoří.

Pro příští rok se snažíme zajít s našimi plány ještě dál. Podali jsme návrh na využití objektu a přilehlých hřišť v parku Husovy sady s detailním projektem na nízkoprahový volnočasový klub. Navázali jsme vlastně na projekt, který již dříve podalo oddělení sociální prevence. Při jednáních na příslušných odborech od majetkového až po životní prostředí, přes Oddělení péče o dítě, jsme našli vstřícné úředníky-partnery, kteří už trochu znali naši práci v posledních měsících. Protože se ale blížily volby, bylo poněkud těžší ryhle záměr podat do Rady. Jednali jsme i s panem Ing. Horákem, místostarostou, který nám vyšel vstříc a slíbil podporu i v budoucnosti. Stejně tak pani místostarostka pani Mgr. Vávrová a vedoucí sociálního oddělení pani Ing. Svobodová. Záměr i díky nim mohl běžet do rady ještě před volbami a dnes je, schválený Radou, postupně realizován.

Státní systém sociálně právní ochrany dětí má své klady a zápory. Týmy mladých lidí v neziskových organizacích mohou pomáhat přímo mezi dětmi. Děti, s nimiž spolupracujeme, nejsou ukotveny a nemají pevný základ v rodině. Jejich mantinely zachování a myšlení běží jinak. V normálně fungující rodině přirozenou zábranu tvoří fungující rodiče, tady není nikdo, kdo nárazník postaví. Mantinelem je potom už jenom úřad, škola. A zase záleží na týmu úředníků, jak ten mantinel postaví a jak situaci budou s dětmi i rodiči řešit (represe?). Je řada organizací, které opravdu užívají státní peníze na nesmyslných projektech, které odeznívají bez účinku. Odezva práce s dětmi a mládeží přijde později a často nejsou výsledky vidět hned. Tím chápou i opatrnost státních institucí ve vztahu k neziskovkám. Přál bych si, aby osvědčená sdružení mohla být napojena na systém

dlouhodobějšího finančního zabezpečení, pokud je jasné, že jsou dobrými partnery. Týmová práce je základem úspěchu mnoha firem a platí to i při charitativní práci státu s neziskovými sdruženími a spolky. Protože největším problémem práce neziskových sdružení jsou mzdy pro pracovníky (objem práce nelze dnes již stavět pouze na dobrovolné práci), přicházeli jsme postupně s návrhy různých forem spolupráce, která by nám zaručila určité finanční zajištění a tím alespoň malou jistotu. Do brzké budoucnosti jsme tedy naplánovali projekt společné obecně prospěšné společnosti o.s. Malý princ a Městské části Praha 5. Cílem nové o.p.s. by byly aktivity volnočasových programů a pouliční práce přímo v terénu mezi dětmi a mládeží i v rodinách se zaměřením na prevenci sociálně patologických projevů a protidrogovou prevenci v lokalitě. To znamená projekt nízkoprahového centra, koordinace s ÚMČP 5, volnočasové programy, terénní práce mezi dětmi na ulici a práce s rodinou ve spolupráci s odborníky. Tento náš projekt se ale nesetkal s příznivou odezvou a již předem nám byla zamítnuta podpora. Navrhovali jsme tedy možnost vytvoření nových pracovních míst při Úřadu Městské části Praha 5, kde by část práce souvisela s aktivitami úřadu a část práce s aktivitami sdružení. Ani tato možnost však není průchodná. Poslední možnost je tedy získání dlouhodobého grantu nebo zakázky ze strany úřadu. Pokud ani tento návrh nebude schválen, musíme pokračovat ve způsobech financování tak jako doposud, neúnavným každoročním sledováním uzávěrek grantů nadací, psaním žádosti

a projektů pro státní i nestátní organizace a oslovením drobných i větších sponzorů. Tím se ovšem dostáváme do začarovaného kruhu svírajících kleští, kdy nejsme schopni časově ani personálně (jako malé sdružení) pokrýt ani minimum aktivit v kanceláři i v terénu zároveň.

Velmi mne překvapilo i zjištění, že někteří státní úředníci nejsou schopni pochopit fakt, že není možné žádat peníze na nějaký projekt předem, pokud nemáme (v případě budovy) podepsanou nájemní smlouvu nebo jiný doklad o nabytí objektu. Nedávno jsme byli zaskočeni na úřadě otázkou, jestli náš projekt volnočasového klubu je již finančně zajištěn. Po pravdě jsme přiznali, že zatím není, ale že způsob ufinancování máme vymyšlen v projektu a nepřímo nám bylo naznačeno, že by v takovém případě nebyl podpořen. Přitom samy státní instituce (MPSV, MŠMT, MHMP, atd....), žádají jako součást projektu nájemní smlouvu. Není tedy možné žádat peníze na imaginární budovu před jistotou vlastníka nebo nájemce. Malé sdružení, jako jsme my, nemůže zaštitit velkým vstupním kapitálem předem pro následné investice. I v charitativní práci na komunální úrovni jsou chvíle štěstí a pohody, tak jako i chvíle zklamání a pocitu bezradnosti.

Pokud ale projekty vyjdou, domníváme se, že mohou pomoci komunální politice ve vztahu k dětem a mládeži. Nechceme vytvářet další organizaci úředníků, ale pružnou společnost zapálených mladých lidí, kteří se nenechají odradit.

Ondra Martinek, Malý princ

Představujeme REC

Kancelář REC Česká republika je českým zastoupením mezinárodní organizace Regionální environmentální centrum pro střední a východní Evropu (The Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe), která má své ústředí v Szentendre v Maďarsku.

Z komentáře Regionálního environmentálního centra k Národnímu plánu rozvoje ČR (z hlediska strategického posuzování vlivů na životní prostředí)

Prohloubení vzdělávání je zcela základní podmínkou pro uplatnění koncepce udržitelného rozvoje. Česká republika zatím patří mezi země, kde koncepce vzdělávání pro udržitelný rozvoj není dostatečně rozvinuta, ačkoliv potřeba odrážet otázky udržitelného rozvoje v systému vzdělávání je uváděna v rozhodujících národních programových dokumentech, např. v Národním programu rozvoje vzdělávání v ČR (2000) a Státním programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice (2001). Základní stavební kameny vzdělávání pro udržitelný rozvoj tvoří:

- 1. všeobecná oblast, určená celé populaci, sloužící k pochopení vlivu životního prostředí, hospodářských a společenských hledisek udržitelného rozvoje a porozumění mezi různými sociálními skupinami;*

2. odborná oblast, rozlišovaná podle profesního zaměření, podle příslušnosti k různým odborným skupinám a podle úrovně společenské odpovědnosti.

Vzdělávání k udržitelnému rozvoji není pouze záležitostí školní výchovy na všech stupních, stejně důležité je zvyšování obecné občanské gramotnosti, jejíž součástí je oblast veřejné správy a podnikatelská sféra. Zásadním předpokladem úspěšného vzdělávání je účinná příprava pedagogů a osvěta sdělovacích prostředků. Jedním z prvních důležitých kroků pro rozvoj vzdělávání v otázkách životního prostředí je uplatňování Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice. Významnou roli při realizaci tohoto programu hrají nestátní neziskové organizace.

Samostatná česká kancelář REC se sídlem v Praze vznikla 1996.

REC jako nezávislá organizace byla zřízena v r. 1990 vládou Maďarska, USA a Komisí Evropské Unie. Jejím posláním je přispívat k řešení problémů životního prostředí v zemích střední a východní Evropy.

REC působí v 16 zemích, hlavní aktivity jsou:

- 1) Informační, organizační a poradenská činnost
- 2) Vlastní programy a projekty (proces posuzování vlivů na životní prostředí – SEA, zapojování veřejnosti do rozhodovacích procesů, efektivní komunikace, ochrana biodiverzity, implementace Aarhuské úmluvy, a další)
- 3) Grantová činnost v oblasti životního prostředí
- 4) Podíl na realizaci regionálních projektů REC

zdroj: www.reccr.cz/index.html

Ono je to fakt vážně!

Tak komentovaly překvapeně počínání svých vrstevníků dívky, které se na 5. zasedání Národního parlamentu dětí a mládeže dostaly náhodou jako pozorovatelky. Škoda, že se o tomtež nepřišlo přesvědčit více dospělých (ať už zástupců státní správy či jednotlivých sdružení pracujících s dětmi a mládeží!). Přes osm desítek kluků a děvčat ve věku 12 až 20 let se poslední říjnový víkend sjelo do Prahy z mnoha koutů České republiky (Jirkov, Brno, Ostrava, Krnov, Beroun, Nový Jičín, Česká Lípa, Praha 6, Kašperské Hory, Rychnov nad Kněžnou, Vsetín, Kutná Hora, Hustopeče, Vodňany, Opava, Žatec, Ústí nad Labem). Do hlavního města se členové sněmů a parlamentů dětí a mládeže, společného projektu Duhy a Kruhu, přijeli v době podzimních prázdnin podělit o své zkušenosti a připravit podklady a náměty pro činnost v dalším roce.

Ten, kdo netušil, oč běží, mohl být v úterý 29. října 2002 pohledem do jednacího sálu Zastupitelstva hlavního města Prahy na Mariánském náměstí poněkud zaskočen. Vypadalo to tak trochu jako malá vzpoura: v lavicích místo zastupitelů seděli sami mladí lidé a děti. A bylo vidět, že se na tuhle příležitost všichni náležitě připravili: slečny vytáhly ze skříní sváteční šaty, chlapi oblékli saka a kravaty. Sváteční atmosféru dokresloval jednací řád, fanfáry, gongy oznamující začátek hlasování. Dospělí působili pouze jako trenéři, kteří mohou z lavičky sledovat zápas, nikoli však do něj zasahovat.

Po nezbytném seznámení s formalitami jednání konečně krátce po desáté hodině dopolední zazněly slavnostní fanfáry a diskuse nad návrhem usnesení Národního parlamentu dětí a mládeže mohla začít. Pokud někdo čekal, že budou přečteny připravené body, děti vzorně zvednou ruce a budou se snažit alespoň pár hodin z podzimních prázdnin utrhnout pro atrakce, které metropole na Vltavě nabízí, musel být velice zklamán. Smutek a zklamání neskrývali ani ti, kteří den před tím na základě podkladů ostatních usnesení téměř tři hodiny připravovali. V jednu chvíli se zdálo, že jejich práce byla zcela zbytečná. Co přidat, co vypustit, proč tam jsou slova, kterým

všichni nerozumí, kde jsou témata, na kterých se původně všichni usnesli... Jeden řečník střídal u mikrofonu druhého. Když už to vypadalo, že se jednání blíží do slepé uličky, vyhlásili si účastníci přestávku. A pak to teprve přišlo: diskuse v kuloárech byly opravdu bouřlivé. V sále se vytvořily hloučky a živě se debatovalo o tom, co a jak by bylo vhodné zformulovat, či jak moc obecné a zavazující jednotlivé body usnesení mají být. Vždyť někde pracuje parlament na jediné škole, jinde funguje při domě dětí a mládeže. Každý má jiné podmínky, zkušenosti, možnosti. Jak všechno sepsat na jediný papír? Přiznám se, že už jsem se skoro bála, že tohle jednání nemůže nikdy skončit. Mezi dospělými pozorovateli byl přítomen i mgr. Jaroslav Tuček z odboru pro mládež Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Pozdravil přítomné a zdůraznil, že děti nemohou pouze čekat s nastavenou dlaní a domáhat se svých práv. Že také musí samy nabídnout, s čím pomohou, co samy udělají. Přesto, byť s velkým zpožděním oproti původnímu plánu, se většina osazenstva v sále shodla na formulacích usnesení.

Pro ty z vás, které zajímají rozdíly mezi původní a přijatou podobou usnesení, přinášíme obě varianty. Byť v té schválené verzi najdete možná formulace či body, které vás udiví, vezte, že takto je navrhl a schválili mladí účastníci a dospělí do toho nezasahovali.

Proč ještě u vás nemáte parlament dětí a mládeže?

Pokud vás zajímá, proč na tomto setkání chyběli zástupci vašeho města či regionu, pak to bude nejspíš proto, že u vás zatím dětský parlament či středoškolská rada nepracuje. Jak mne ujistila Andrea Kožuchová, koordinátorka Národního parlamentu dětí a mládeže, základní snahou je, aby parlamenty vznikaly tam, kde děti a mladí lidé takovou potřebu cítí a kde se do takové činnosti chtějí zapojit. Tedy žádné nařízení, že tam či onde musí parlament vzniknout. Ze zkušeností, které s prací dětských parlamentů u nás od roku 1997 jsou, vyplývá, že vždycky velmi záleží na místních podmínkách. Někde funguje parlament na úrovni základní či střední školy, jinde sdružuje zástupce více škol např. při domě dětí a mládeže, zázemí pro takovou činnost mohou poskytnout i neziskové organizace či městské zastupitelstvo. Zajímá-li vás tato problematika více, pak můžete využít tuto adresu: parlamentdeti@centrum.cz. První krůčky mají u nás parlamenty dětí a mládeže za sebou. Teď záleží nejen na dětech a mladých lidech, s jakými nápady přijdou a jak se jim je podaří reali-

zovat, ale také na dospělých, jak jim dovedou naslouchat a pomáhat. A doufejme, že to nebude dlouho trvat a vydobudou si postavení, jaké takovým institucím náleží například ve Francii. Tam jsou členy učitelského sboru zástupci studentů bráni jako rovnocenní partneři pro jednání.

V krátké době by měl národní parlament mít i své webové stránky www.npdm.cz.

Radka Páleníková

Usnesení

z jednání Národního parlamentu dětí a mládeže

1. My delegáti národního parlamentu dětí a mládeže jsme se dohodli, že od roku 2002 až do následujícího jednání se budeme zabývat těmito tématy:

1. Evropská unie
2. Reforma školství
3. Volný čas dětí a mládeže
4. Práva a povinnosti dětí a mládeže

2. My delegáti národního parlamentu dětí a mládeže navrhuje tyto prostředky:

- 2.1 Vytvářet všude aktivity, které budou vyplňovat volný čas dětí a mládeže.
- 2.2 Informovat prostřednictvím zástupců regionálních dětských parlamentů veřejnost, a hlavně mládež, o úmluvě o právech dítěte.
- 2.3 Jednat s provozovateli kulturních a sportovních zařízení za účelem poskytování slev pro děti a mládež.
- 2.4 Vyhledávat volné prostory vhodné pro činnost ve volném čase a doporučovat způsoby jejich využívání.
- 2.5 Spolupracovat při organizování společenských akcí pro děti a mládež.
- 2.6 Pořádat zájmové semináře na různá témata.
- 2.7 Zajímat se o dění v naší škole a obci.
- 2.8 Se souhlasem školy nebo obce připravit nástěnku s informacemi o právech a povinnostech dětí, žáků, učitelů.
- 2.9 Vést písemnou evidenci o plnění námi stanovených úkolů.

3. My delegáti národního parlamentu dětí a mládeže požadujeme:

- 3.1 Aby školy více podporovaly mimoškolní aktivity dětí a mládeže, např. zájmové kroužky.
- 3.2 Aby v rámci škol byl větší výběr výukových programů a výměnných pobytů.
- 3.3 Více seminářů na téma Úmluva o právech dítěte, jeho práva a povinnosti.
- 3.4 Veřejné projednávání žákovských práv, které by byly realizovány v rámci aktualizovaného školního řádu.
- 3.5 Aby školám byl umožněn operativní převod nepoužívaných učebnic a učebních pomůcek na jinou školu.
- 3.6 Aby v České republice bylo zřízeno více center volného času.
- 3.7 Aby obce vyhradily vhodné plochy pro graffiti a zajistily informovanost veřejnosti o těchto plochách.
- 3.8 Aby byla umožněna trvalá činnost dětských sněmů a samospráv na všech úrovních, včetně Národního parlamentu dětí a mládeže.
- 3.9 Podporovat neziskové organizace týkající se dětí a mládeže.
- 3.10 Aby učitelům byly dávány psychotesty.
- 3.11 Požadujeme být více informováni o Evropské unii.

Návrh usnesení

z jednání Národního parlamentu dětí a mládeže
(původní návrh)

1. My delegáti národního parlamentu dětí a mládeže se zavazujeme:

- 1.1 Vytvářet na školách aktivity, které budou vyplňovat volný čas dětí a mládeže.
- 1.2 Podporovat neziskové organizace týkající se dětí a mládeže.
- 1.3 Informovat prostřednictvím zástupců regionálních dětských parlamentů veřejnost, a hlavně mládež, o úmluvě o právech dítěte.
- 1.6 Jednat s provozovateli kulturních a sportovních zařízení za účelem poskytování slev pro děti a mládež.
- 1.7 Vyhledávat volné prostory vhodné pro činnost ve volném čase a doporučovat způsoby jejich využívání.
- 1.8 Spolupracovat při organizování společenských akcí pro děti a mládež.
- 1.9 Pořádat zájmové semináře na různá témata.
- 1.10 Maximálně se zajímat o dění v naší škole a obci.
- 1.11 Informovat veřejnost o Evropské Unii a následně připravit anketu na toto téma.
- 1.12 Se souhlasem školy nebo obce připravit nástěnku s informacemi o právech a povinnostech dětí, žáků, učitelů.
- 1.13 Vést písemnou evidenci o plnění námi stanovených úkolů.

2. My delegáti národního parlamentu dětí a mládeže požadujeme:

- 2.1 Aby školy více podporovaly mimoškolní aktivity dětí a mládeže, např. zájmové kroužky.
- 2.2 Aby v rámci škol byl větší výběr výukových programů a výměnných pobytů.
- 2.3 Více seminářů na školách o právech a povinnostech dětí a mládeže.
- 2.4 Větší propagaci Úmluvy o právech dítěte.
- 2.5 Veřejná projednávání žákovských práv, které by byly realizovány v rámci aktualizovaného školního řádu.
- 2.6 Aby školám byl umožněn operativní převod nepoužívaných učebnic a učebních pomůcek na jinou školu.
- 2.7 Aby v České republice bylo zřízeno více center volného času.
- 2.8 Aby obce vyhradily vhodné plochy pro graffiti.
- 2.9 Aby byla umožněna trvalá činnost dětských sněmů a samospráv na všech úrovních, včetně Národního parlamentu dětí a mládeže.

Strípky z CVVZ

Slovo úvodem, závěrem, nebo prostě „jen tak“

Vše se promyslelo v přesných detailech. Praxe ovšem ukázala, že některé myšlenky jsou na papíře geniální, ale přes všechnu snahu zcela neproveditelné. Bylo by například škvěle nikdy nezastavit přihlašování účastníků, ale nepodařilo se nám včas zajistit zastřešení stadionu Strahov a nová hokejová hala není dosud funkční. Aby všem zúčastněným právě tato CVVZ „zachtutnala“, přikládáme snadný recept: zpracujte klid a důvtip do skvěle připravené školy. Ušlehejte zralý věk do pěny a vše dobře promíchejte s pohodou a připraveným programem. Roztlučený smích přilijte k připravené hmotě a opatrně přidejte vzácné koření přátelství. No, a nakonec si tu CVVZ 2002 pěkně vychutnejte...

Hromča

Koho vítáme a kdo je vlastně vítající

Sám se považuji za obojího: vítán i vítám. Takový postoj mají asi i členové štábu, nejen šéfové, ale i všichni účastníci! Tož jsme si blízcí a přejeme si maximální ZDAR navzájem...

Jsmo všichni subjekty i objekty. Subjekt vytváří a předává – objekt se učí a přejímá. Opět jsme to všichni, lektorů i kuchařky v kuchyni. Přece jen jsme však opakem kotle:

Chceme vařit a nikoliv být jen vaření. Na takovou pozici má nárok jak šestnáctiletý (a výjimečně mladší) rádce – instruktor, nebo rádkyně a instruktorka, tak ale také 79-letý či starší vysloužilce(ka), kterému nestačí být jen ctěn, ale chce být také slyšen. To jde ovšem jen v malém týmu. Proto máme na Věvčetkách tolik větších fór a zejména menších diskusních skupinek a praktických dílen. Jak vyjádřit náročnost výměn zkušeností? Tedy především náročností na sebe samé. Nikdo z nás by neměl odejít bez, byť jediného, NOVÉHO opravdového přítele – přítelkyně, ano, třeba i na celý život. Může to být i knížka a v ní opravdová osobnost. Každé skutečné sdružení – malé i velké – má své lektorské, a na druhé straně nováčkovské, zkoušky. Obvykle se učíme o svých zakladatelích. Máme různé zakladatele a zakladatelky, ale některé či někoho i společného. Pro všechny z nás by to měl být Tomáš Garrigue Masaryk. Rozpětí jeho objektivismu i subjektivismu je tak široké, že jedni ho mají za Božího proroka, jiní za marxistu. Měli bychom se v tom vyznat a nespokojit se jen s vědomostí, že se narodil v roce 1850 a stál v čele zakladatelů Československé republiky. I zde je každý z nás – ale opravdu každý – hodnocený i sám hodnotitelem. Takže v těchto úlohách, v jednom těle a v jedné duši obstaráme zde i v širokých terénech svých působení. Neprovedme tu i tam nic špatného, ať „naše koruna stoupá nebo klesá. nechť zůstane natrvalo čistá“!

Jan Šimáně,

čestný doživotní prezident Galénovy nadace

Jan Šimáně – Galén

Označení lidiček na CVVZ 2002, aneb s kým se můžete setkat

Tak, jak už to na CVVZ bývá, je třeba jednoznačně označit všechny lidi, kteří se na akci vyskytnou, nejen kvůli bezpečnosti účastníků samotných, ale i kvůli tomu, abyste poznali, s kým máte tu čest, a jak lidičky kolem sebe můžete oslovovat, pokud je doposud neznáte.

Na letošní CVVZ se můžete orientovat nejen podle informací na visačce, ale rychle a na větší vzdálenost i podle její barvy:

Zelenou barvu mají ti, o které jde, tedy účastníci. Žlutá barva patří těm, bez kterých by se CVVZ neobešla, tedy lektorům.

Oranžovou nosí ti, kteří mají v rukou organizaci letošní CVVZ.

Červenou jsou odlišeni šéfové jednotlivých sekcí štábu.

Hnědé visačky mají členové skautské ochranné služby, kteří letos zajišťují na CVVZ bezpečnost. Šedá (šedomodrá) patří všem, kteří se nabídli jako pomocníci pro letošní CVVZ a plní jednotlivé úkoly. Jsou to organizátoři, kterým říkáme mraveněčkové, neboť zastanou práci všeho druhu.

Světle modrou mají prodejci, kteří vám přišli nabídnout své zboží pro práci s dětmi.

Tmavě modrou visačku můžete vidět na nějaké návštěvě, která na CVVZ zavítala.

Fialová pak znamená, že se jedná o velmi důležitou návštěvu.

„Mraveněčkové“

Rituál

Každý rituál začíná tak, že nezačne přesně. Je tedy jasně, že i tento rok se organizátoři drželi tradice a nezačali přesně. Nebyl to tedy organizační chaos, ale striktní dodržení rituálního zvyku, který jsme zúžili na pouhé tři minuty. Vysocí, ušatí, plešatí a ohniví páni se nedali přehlédnout. Odvedli stojící dav na určené místo. Nikdo nezabloudil. Každému zcela srozumitelně došla jasná věc – cestu TAM lemuji hořící louče. Mě osobně překvapilo, že ti ptáci ještě nespí a krásně pějí. Holt „Pražáci“, ti zařídí i nemožné. Chtěla jsem na

dalších rádcích popsat celý průběh rituálu. Napsat několik kritických vět, protože to mi fakt jde, jenže se rozhoduj na poslední chvíli pro jednu jedinou větu – „Kdo nezažil, neuvěří“!!!
Hromča

Rituál

...že by tohle slovíčko znamenalo (alespoň pro tento-krát) cosi jako Riskantně Inovované Tradiční Uvítání A La... LETEM SVĚTEM? Ano, ano... Pokud člověk nezůstává stále jen při zemi, může objevit ledacos nového a neočekávaného! Ale jak jsme si mohli názorně všimnout, problémem nás „dospělých“ (to je ale ohavně dokonavý tvar, že?) je to, že naše letadla se ne a nechtějí odpoutat od pevniny... Některé aeroplány včerejšího večera létaly jen v omezeném (asi tak dvou-metrově-čtverečním) prostoru, některé raději vůbec. Jo, jo, jistota je jistota. A je stejně neměnná a plná obav ze změn jako ona „dospělost“. Jenomže: je tahle JISTOTA to, co opravdu chceme? A je tohle CESTA k dětem??
Kominík

Carmenův dotazníček:

Nikdo z pořadatelů si nedokázal představit podle scénáře, jak vlastně bude Rituál vypadat. Vždycky byl Rituál spíše vyjádřen takovou úctou k VVZ. Aspoň to na mne tak působilo. Tentokrát byl pojat spíše jako šou, ale našťastí nepřekročil hranici špatného vkusu. Všichni se báječně bavili a reakce účastníků byla jednoznačná. Těsně po rituálu jsem se ptal, jak se líbil:

Pavla: „Skvělejš, dobře jsem si zalítala“
Ebula: „Super!!!!“
Danka: „Super to bylo, úžasný. Bylo to takový akční, dřív to bylo, že všichni stáli a koukali, teď to bylo lepší.“
Ibaiva: „Super bol!, moja kamarádka Manon bola z toho nadšená!“

Kolik?

Celkový počet účastníků (zelených kartiček), kteří se registrovali na akci - 935. Přítomno „právě v tento okamžik“ – 712. Po Praze nám tedy bloudí celkem 223 lidí.
Hromča – 9. 11. 2002 – 02:01:13

Zachyceno na chodbě (psáno, jak bylo slyšeno, čili hovorově)

1. Všimli jste si, že nejdou v jedný jídelně přisouvat židle?
2. Co je to ZUŠ? Umělecká škola, nebo nějaká zkratka!
3. V bufetu mají skvělý banán se šlehačkou. Už jsem měl tři. To je tak dobrej? Nevím, ale stojí jen 12 korun.
4. Hele, je tady nějaká svobodná normální holka? Nevím, zeptej se v Info-centru!
5. Proč tady kape ta voda? Školník říkal, že je to normální! Aha, tak teď tomu už rozumím.
6. Už jsi byla na nějaký sekci? Ne, proč?
7. Tvrdě jsem spala. Je to vidět, na tváři máš ještě karimatku.
8. Mobilní rozhovor: Já vůbec nevím, kdo seš a kde seš, ale klidně Tě vystřídám.
Hromča

Kde se začal hrát Alvarez – pramáti dlouhodobých her?

Právě tady – v Miličově. Vše začalo před 60 lety – 8. března 1942 na nedělní výpravě skautské pražské Dvojky vedené Jaroslavem Foglarem – Jestřábem do Miličovských lesů, a vyvrcholilo na letním Táboře Alvarezu u Sluneční zátoky. Podrobnosti jsou uvedeny na foglarovském serveru www.bohousek.cz.
Milan Lebeda – Alpín

Čajovna – popis ve slovech

Svíčka, polštářek, stan, vůně, klid, šero, hudba, koberec a koberečky, teplo, šálek, čajový lístek, pódia, lidičky, svíčky, tácek, šepot, stolička, rohože, Japonsko, stolečky, úsměvy, blaho na duši!!!
Hromča

Duhová cesta?

Kam že vede? Jak jednoduché – stačí následovat malou, nenápadnou, ale zato velmi důležitou duhovou skleněnou kuličku... a ta vás všechny dovede po roční pouti do velkoměsta Brna!!! Doufáme, že účast bude stejně hojná, a že se objeví i nové tváře, jelikož CVVZ je něco, co se musí zažít, ať má vypravěč sebelepší schopnosti. :-))

Závěr bez závěru

Právě skončil závěrečný rituál. Brno převzalo pádlo pro příští rok. Demokratická volba rozhodla o pořadatelích CVVZ na rok 2004. Po úvodním Galénově proslovu, který byl bouřlivě odměněn, proběhlo představení kandidátských měst. Poté se mezi lid vnořili hostesové a asistentky

s miskami a jali se vybírat duhové kuličky. Každý účastník při vstupu do tělocvičny obdržel jednu, kterou vložil do misky a podpořil tak svým hlasem své město. Příznávám, že většina Brňáků by ráda viděla jako vítěze Třebíč. Po sesypání kuliček do odměrných válců se však jasně ukázalo, že Budějovice měly značně navrch. „Pro“ se vyjádřilo 49 cm účastníků. Blahopřeji.

Závěrečný stripteas (12 mravenečků si po pouti přes tělocvičnu na rukou účastníků svléklo letošní žlutá pořadatelská trička – pod nimi měli další, která dohromady dávala nápis CVVZ Brno 2003 – pozn.red.) byl už jen očekávanou formalitkou pro nástup Brna k veslu. Už se těšíme, že to budem dělat ještě o kousek lépe. Co na závěr? Nezbyvá, než smeknout. Smeknout a upřímný hlubokosklon všem Pražákům, kteří dokázali zkrátit dravé vody řeky dějin a ukormidlovat CVVZetku do domovského Přistavu. Asi by se slušelo to pořádně zapít. Ale až zítra. Dnes to přece ještě nejde, vždyť zítra se přednáší, ne?
Tak AHOJ za rok v Brně!

Převzato z Věžáku, zpravodaje CVVZ 2002

5 x ano

Proč by měla být CWZ 2004 v Českých Budějovicích

1) Pořádali jsme CWZ v roce 2000 a ve štábu se vytvořila skvělá parta organizátorů, která si nakonec bez obalu vyříkala, co bylo špatně a co dobře.

Těch pozitiv určitě převládalo, a tak když v loňském roce najednou vzniklo vakuum a vypadalo to, že se nesežene organizátor na rok 2003, tak jsme se s lehkou hlavou přihlásili.

A nakonec nás mrzelo, že jsme nevyhráli.

Za rok jsme si na myšlenku akci zopakovat nejen přivykli, ale začali jsme se jí vážně zabývat.

Do kandidatury na rok 2004 jsme tedy jeli již solidně připraveni.

Zajistili jsme již případné zázemí ve škole a předběžnou podporu krajského úřadu, magistrátu města a Domu dětí a mládeže.

2) Náš štáb má pořád ještě v čerstvé paměti osvědčené postupy, a také chyby, kterých se dopustil.

Opakovaná organizace může být jenom krokem kupředu.

3) Při tvorbě programů jsme vycházeli z toho, že může přijet každý, kdo bude mít zájem a chuť. Neomezovali jsme počty účastníků.

Program jsme se snažili především pojmut jako „ochutnávku“ různorodých činností, které se dají dětem a mládeži nabídnout.

Přitom jsme se snažili nezapomenout na programy tradiční a osvědčené a samozřejmě pracovní a setkávací fóra.

V roce 2004 tedy bude stejná filosofie: neomezené počty a „otvírání obzorů“.

4) Vytvořili jsme ojedinělý a revoluční systém nabídky a průchodnosti jednotlivých programů.

Nikdo se na nic nemusel závazně hlásit, psát na nějaké papíry po chodbách a pátrat, kde je ještě na nějaký program volno. Každý mohl jít, kam chtěl. Vytvořili jsme navazující linky programových proudů (estetika, táboření a turistika, hry a oddílová činnost, sport, výchovné činnosti, pro vedoucí oddílů a klubů, pro instruktory... atp.), které dávaly možnost do programu v pátek nastoupit a v neděli z něj vystoupit. Žádný program jsme neskrývali a vynikala tak bohatost a mnohotvárnost akce, která dávala možnost přejít z jednoho programu do druhého, když mě ten původně zvolený nebavil.

V roce 2004 vás tedy čeká stejná pohoda a pestrost a širší nabídka.

5) Nebyly a nebudou fronty na jídlo, které tolik každého zdržují a otravují. *Za štáb CWZ 2004 Wiki*

VěVěZetkové ohlédnutí

Zkratka VVZ se dá vykládat různě. Nejčastěji jako vzájemná výměna zkušeností. Vyměňují si je vedoucí různých dětských oddílů z různých dětských organizací. Přidáte-li před zkratku písmenko C, jedná se o výměnu zkušeností celostátní. Což znamená, že je to vždy v tom roce VVZ ta největší a nejnavštěvovanější, protože kromě ní existují ještě VěVěZetky regionální, na kterých se sejdou spíše domorodci.

Zastavení první, ostravské

Mám 18 let let a také turistický oddíl – celou třídu na základní škole (běžná praxe tehdejších pionýrských skupin při školách před 20 a více lety). Je mi tam těsně a ocitl jsem se proto na ostravské VVZ. Poprvé slyším o 5P, o odznacích březových lístků a přátelství rozrůzněných. To na mě udělalo nejhlubší dojem

a v dalších letech se o přátelství rozrůzněných snažím se svým oddílem. Poprvé vidím udělovat odznaky březových lístků a jsem z toho trochu smutný, neboť si myslím, že já nikdy BL mít nebudu. Na VVZ jsem sám, nikdo mě tu nezná a pravidla udělování BL vyžadují podpisy tří přátel.

Zastavení pražské

Konečně mám vodácký oddíl podle svých představ. A protože působím v místech, kde moc oddílů není, je nás víc vidět a jsme poměrně známí po celé republice. Díky činnosti s oddílem i pro jiné oddíly z celé republiky (aneb přátelství rozrůzněných) mám po letech už i BL vyššího stupně. Cestou na VVZ se scházíme konspirativně na konečné metra a rozhlížíme se, jestli nás někdo nesleduje (prý StB). Nakonec se ocitáme v klubovně jednoho tajného skautského oddílu (ještě stále je socialismus), protože ve škole, kde měla VVZ být, to je zakázané.

Zastavení bratislavské

V té době máme federálně velmi pohyblivý oddíl, není pro nás tedy problém přejít celé Čechy a Moravu (i díky „trošku“ nižšímu jízdnému než dnes) a zúčastnit se víkendové VVZ na Slovensku. Dá se říci, že česká inspirace VVZ, BL a 5P spolupůsobila při obrovském rozmachu slovenských oddílů. Moc se mi líbí jejich způsob „naočkávání“ dobrých věcí na děti v oddílech – vyvezou je do Čech, kde se setkají s jinými oddíly a děti se potom samy dožadují: Nezavedeme si taky svůj kroj? Udělejme si taky své družiny, pojedme taky na puřák na kolech, vymysleme si svůj pokřik, nezavedeme si taky přezdívky? Apod.

Zastavení karvinské

To je možná počátek masovosti na VVZ – promyšlený systém pořadatelů a programů pro různé věkové skupiny účastníků z oddílů – tehdy byla ještě normální účast i mladších 15 let.

A tak by se dalo pokračovat. Léta běžela, (Cé)VěVěZetky taky.

Zastavení pražské 2002

Kruh se uzavřel. Už mi dávno není osmnáct, založil jsem několik oddílů v různých koutech republiky a některé z nich to i přežily. Na VVZ je dnes pro mě zajímavé spíše se projít a podívat, co a kdo ukazuje nového.

Pro návštěvníky je ovšem informací – nástěnek – lidí na CVVZ trochu víc, než se dá zvládnout.

Dnešní CVVZ chápu především jako obrovskou inspiraci pro mladé a začínající. Přece jen VVZ vyrostla ze svých dětských střešičků, kdy se nás

potkávalo několik z celé republiky a znali jsme se všichni navzájem. Vyrostla směrem k masovosti a komerčnosti, jak v dobrém tak ve špatném slova smyslu. Je asi čím dál tím těžší překvapit něčím úplně novým, přesto se zatím vždy něco nového objevit dá. Zdá se mi, že mladé zajímá víc praxe než teoretické povídání o filosofických problémech dětí a oddílů. Mám dojem, že díky stále rostoucí velikosti může jednou VVZ pohltnout sama sebe (připomíná to někdejší růst a zbožnění Porty). Pro mě, jako pamětníka, je tu už i výrazný posun ve vztazích mezi účastníky a pořadateli (Nemám vás v počítači, na VVZ nesmíte... nebo Máte kartičku?), všude hlídá

uniformovaná (být skautská) ochranná služba.

Prostě domácíkm „sousedským“ vztahům a malým počtům pár desítek účastníků (letos kolem tisícovky) už odzvonilo.

Ale mohu to cítit jinak, možná trochu nostalgicky toužím po neformálnosti a přátelství oněch starých dob – a možná právě tenhle nový styl CVVZ je to, co láká dnešní mladé vedoucí.

Drake, Junák

Ahoj, lidi CVVZetkovi

Stejně jako mnoho dalších jezdím už nějaký ten rok na CVVZ... a vždycky se vracím s mnoha zážitky a s kusem prázdného místa po něčem, co bylo tak úžasné a trvalo jen takovou chvíli... ale právě to je na CVVZ tak úžasné... že sice už není, ale za rok bude znova. A že se mám na co těšit. Na tu tisícovku skvělých lidí, co mají stejný cíl... Letos jsem se CVVZtky zúčastnila jako pořadatel a zároveň chodící rozhlas :-). Bála jsem se toho, že si ji neužiju, že budu muset pořád sedět někde na štábu a tak podobně... Ale byla stejně skvělá jako ty předchozí. I když jsem se nezúčastnila jediného programu, všeobecná euforie mě strhla... foukání kuliček při Jirkovo Holubím domě ve mě ještě dlouho nechá krásné teplo... Snad ještě lepší (alespoň pro mě), protože jsem si na vlastní kůži vyzkoušela, co to znamená CVVZ pořádat. A i když už jsem přišla téměř k hotovému a neviděla jsem ty počáteční přípravy – stejně to byla fuška :-). Prála bych každému, kdo si ještě dovolu kritizovat nějaký malý nedostatek... aby si vyzkoušel organizaci na vlastní kůži... a pak ať se ozve! Ještě jednou díky celému „managementu“ CVVZtky – Bobrovi, Járovi, Rámovi, Danovi, Daně... a všem ostatním „žluťáskům“ za to, že jsem mohla prožít další úžasný CVVZvíkend. Těším se do Brna – už zase jako „řadový“ účastník... na vás na všechny. Za rok AHOJ...

Marie, UFO, Šroubek... a tak dál

P.S.: Sem se trochu rozepsala, tak pardon :-)

ilustrační snímky archiv CVVZ 2002

Každoročně se u nás koná řada přehlídek dětských souborů i sólistů, mnoho festivalů lidových písní a tanců, které pořádá Folklorní sdružení ČR. Nejvýznamnější celostátní přehlídkou pro dětské zpěváky a zpěvačky lidových písní – sólisty je u nás soutěž nazvaná Zpěváček a na Slovensku Slávik. Letošní vítězové si zazpívali koncem září v Kongresovém centru v Praze s Evou Urbanovou a Petrem Dvorským.

Zpěváčci a Slávici 2002

Rodiče malých vítězů soutěží nám odpověděli na několik otázek.

- A** – Stanislav Stroka – otec Stanislava Stroky, držitele ceny Petra Dvorského 2001
B – Dana Hozová – matka Romana Hozy, finalisty soutěže Zpěváček 2002
C – Tereza Kubášová – matka Terézie Kubášové, zlatého Slávika Slovenska 2000
D – Martina Slováková a Břetislav Gráf – rodiče Martiny Slovákové, bronzového Zpěváčka 2002
E – Mgr. Eva Gogová a matka Daniela Gogy, zlatého Slávika Slovenska 2001

Čekali jste úspěch svého dítěte?

- A** – Verili sme mu, že to dokáže.
B – Takový krásný úspěch jsme nečekali.
C – Nie. Úprimne priznávame, že ani vo sne.
D – Máme hezký zážitek. V neděli, cestou ve výtahu v hotelu, se náš náhodný spolucestující ptal Martinky, kde má svůj kroj. Ona odpověděla: „Dnes už nezpívám, já jsem byla jenom třetí.“ Reakce pána byla bouřlivá: „Cože? Jenom třetí? Co já bych za to dal, kdybych mohl zpívat s Mistrem Dvorským na jednom jevišti.“ V té chvíli jsme si uvědomili, že po těch desítkách hodin soutěží a vystoupení, stovkách projetých kilometrů a nesčetných hodinách žehlení a praní kroje, shánění a nácviků písní prožíváme právě teď jeden z vrcholných okamžiků naší Martinky a s ní tak trochu i nás, a že tento

úspěch je mnohem větší, než jsme si sami uvědomovali.

E – Náš syn Daniel za poslední dva roky získal viaceré víťazstvá a ocenenia na okresných, krajských a celoštátnych súťažiach a prehlídkach. V roku 2001 – Slávik Slovenska a v tomto roku získal najvyššie ocenenie – Laureát (sólista spevák) na celoštátnej súťažnej prehlídkе detskej ľudovej hudby. Pozvanie a účasť v Prahe bola pre nás príjemným prekvapením a ocenením jeho niekoľkoročného snaženia. Z jeho úspechu sa všetci tešíme.

Co jste všechno museli dělat pro to, aby vaše dítě dokázalo tak krásně zpívat a ještě tím dělat radost druhým?

- A** – Stále sme s ním spievali.
B – Roman má od detstvá silný, sytý hlas, proto jsme jej přihlásili do pěveckého sboru, kde si ho paní učitelka vybrala i do zpěvu sólového. Sólový zpěv navštěvuje od druhé třídy.
C – Otec hráva na harmoniku. Zvuk harmoniky vždy zaujal Terezku a spontánne sa pripájala spevom. Takto aj spontánne vyhrala bez špeciálnej prípravy na súťaž.
D – Na to jsem v podstatě už odpověděl. Všechno začíná hledáním písní, starostí o pořízení, doplnění a udržování kroje, doprovázením na různé soutěže počínaje tou základní místní, přes všechna nesoutěžní vystoupení, která nutně provázejí každého úspěšného zpěváčka. Chce to hodně času a trpělivosti, sem tam i trochu popostrčit a někdy i přinutit zpěvulku s tisíci jiných zájmů.
E – V prvom rade patrí vďaka jeho učiteľke – Mgr. Marte Kolesárovej, ktorá jeho talent objavila a od šiestich rokov sa mu intenzívne venuje. Aktívne spieva na rôznych folklórnych podujatiach a zúčastňuje sa rôznych súťaží. Daniel spieva aj v detskom speváckom

zbore Ozvena, navštevuje hodiny spevu, spolupracuje s folklórnym súborom Býstrančan, spieval v dvoch detských muzikáloch. Za tým všetkým sú hodiny nácvikov, času...

Nesporne dôležitá je podpora rodičov - od zabezpečenia kroja, dopravy na nácviky, folklórne podujatia, súťaže ..., zabezpečenia hudobného sprievodu, spoluúčasti na rôznych podujatiach až po psychickú podporu dieťaťa. Myslíme si, že rozhodne je dôležitý talent, ale ešte dôležitejšia je chuť spievať, odvaha verejne vystúpiť a hlavne finančná a psychická podpora rodičov.

Kdo vám v tom pomáhal? Škola? Folklorní sdružení?

- A** – Na súťaž ho pripravila pani učiteľka na základnej škole.
B – Zpíváme celá rodina a pomáhá nám pani učiteľka Dana Zapletalová, ktorá studuje zpěv a zároveň učí na ZUŠ v Hulíně.
C – Nikto. Terezku na súťaž pripravil otec.
D – Jistě bychom to vše nezvládli sami. Kromě rodiny, babičky a dědečka hodně pomohli přátelé folkloristé, hlavně Martin Kománek, primáš cimbálové muziky, který vybral a aranžoval krásné lidové písně a pomohl i s jejich nácvikem. Také vedoucí folklórního kroužku Veličánek přispěli svým velkým dílem k formování kulturního a nefalšovaně folklórního vystupování na jevišti při tanci i při zpěvu.
E – Najviac „práce“ vykonala učiteľka, Regionálne kultúrne stredisko vo Vranove nad Topľou, Mestský kultúrny dom Vranov nad Topľou, OÚ – odbor školstva mládeže a tel. kultúry, ktorí organizovali rôzne spevácke súťaže a pozývali Daniela na mnohé folklórne vystúpenia.

Daniel Goga

Po celoslovenskom prvenstve Slovenský rozhlas Košice (rádio Regína) zaradilo Danielovu pieseň do hitparády ľudových piesní, kde bol veľmi úspešný a následne sa zúčastnil verejnej nahrávky.

Projevil se úspěch vašeho dítěte nějak na jeho celkovém chování? Postavení mezi ostatními dětmi?

A – Trochu sa pokazil v škole. Deti mu závidia, ale aj dospelí.

B – Úspěch se nijak neprojevil. Myslím, že postavení ve třídě má stejné.

C – Nie. Snažíme sa viesť všetky deti ku skromnosti. Pociťovala však určitú závisť od niektorých spolužiakov. (Možno jej len závideli, že sa uliala zo školy.) Už je to v poriadku.

D – Myslím si, že se zvýšila Martinčina jistota při vystoupení před větším počtem lidí. A také trochu stoupla její prestiž mezi spolužáky, alespoň podle několika neokázalých projevů uznání. Díky článku v okresních novinách se i ředitel školy pochvalně vyjádřil k dosažení tak vysoké mety.

E – Úspěch má vliv na formování osobnosti dítěte. V mnohém kladný – získávání sebedůvěry, kultúra vystupovania, získávání nových priateľstiev, kontaktov, prehlbovanie lásky, vzťahu ku folklóru, ale i záporný – sebauvedomovanie si svojho „ja“, sebedůvěrné vystupovanie, lepšia orientácia v svete dospelých často stavia dieťa do pozície, že ho okolie vníma ako človeka namysleného, „nadradeného“. Zo strany detí je to skôr detská závisť.

Myslíte si, že vaše dítě bude moci své nadání pro zpěv uplatnit i v dospělém životě?

Jak? Podporovali byste jej, kdyby se chtělo zpěvem žít?

A – Boli by sme radi keby sa živil spevom a podporovali by sme ho.

B – Myslíme, že ano, ale spíše ve svém volném čase, jako koníček.

C – Život ukáže, čo bude ďalej. Nechceli by sme však, aby sa naše dieťa živilo spevom. Ak sa jej spev stane koníčkom, budeme ju podporovať, aby spievala ďalej.

D – V naší široké rodině je zvykem zazpívat si při různých příležitostech od oslav až po posezení třeba

u táboračku. Martinka bude mít určitě ještě mnoho příležitostí zpívat s různými cimbálovými muzikami na festivalech, vystoupeních nebo při dalších nahrávkách písní na CD. A pokud bude zpívat tak dobře, že by ji zpěv uživil, tak proč ne, zpěv je čistý křišťál radosti pro všechny, kdo ho mají rádi.

E – V prípade, že bude mať záujem o spev aj naďalej a jeho hlasová dispozícia zotrvá, budeme ho v tom podporovať. V súčasnosti má predstavy, že sa spevom bude živiť a chcel by pokračovať v štúdiu na konzervatóriu.

Jak se Vám líbil závěrečný koncert vítězů?

A – Závěrečný koncert bol pekný.

B – Koncert jsme bohužel nenavštívili.

C – Sme veľmi radi, že aj v ČR sa folklóru venuje veľká pozornosť. Každá účasť v ČR (Losiny, Praha) nás veľmi obohatila o silné umelecké zážitky. Aj tu sa potvrdilo, že ľudia, ktorí sa venujú folklóru, sú dobrosrdeční a láskaví.

D – Na koncert jsme pozvali i moji sestru s rodinou. Ti se s folklórem v této podobě zatím nesetkali a přesto byli nadšeni, natož pak my, kteří zpěvem žijeme. Všichni nesmírně oceňujeme krásný, vpravdě otcovský přístup Mistra Dvorského k malým zpěvákům, který se prolínal celým koncertem. Ale vlastně nás to zase tak moc nepřekvapilo, protože stejně se ke zpěvákům chová už od samého začátku, kdy jsme se s ním poprvé v Losinách setkali.

E – Závěrečný koncert bol vyvrcholením snaženia detí, ale i organizátorov súťaží. Je to vynikajúca myšlienka organizovať spoločné vystúpenia slovenských a českých detí. Zážitok z obidvoch koncertov

v nás doznieval ešte dlho po ich ukončení.

A máte nakonec nějakou radu pro ostatní rodiče, jak rozvíjet v dětech touhu i schopnost krásně zpívat?

A – Doporučujeme deťom, aby od malička spievali aj s rodičmi.

B – Zpívat s dítětem už od mala. Navštěvovat různé koncerty a vystoupení, zapsat dítě do ZUŠ nebo do kroužků. A být pro dítě v tomto příkladem.

C – Aby s deťmi navštevovali rôzne folklórne predstavenia, aby pocítili príjemnú atmosféru. Spievali deťom ľudovú pieseň, prípadne kúpili kazetu s ľudovou piesňou. Nech naučia deti vidieť v ľudovej piesni okrem melodickej aj kus pravdy a poučnosti pre život.

D – Trpělivost, a zpívat a zpívat a zpívat a...

E – Získať dieťa pre spev nenásilne, dieťa musí mať samo záujem a radosť zo spevu; musí mať odborné vedenie; podporu rodičov; je veľmi dobré, ak aj rodič „žije“ folklórom; vyhľadávať možnosti, spoluprácu na realizáciu talentu dieťaťa.

Ptal se Jiří Zajíc

Ilustrační snímky ze soutěže Zpěváčci 2002 ve Velkých Losinách, foto František Synek, FoS ČR

Stanislava Široká

Šetné papírování

Víte, že v České republice se bezmála tři čtvrtiny odpadů vyváží na skládky anebo pálí? A pouze 7% odpadu se recykluje? Příklad například v Dánsku, se recykluje až 64 % odpadů, v Německu 48 %, v USA 31,5 %.

Víte, že na výrobu jedné tuny papíru je třeba porazit až 17 našich kamarádů-stromů, že recyklací papíru se ušetří:

65% energie, 75% plynných emisí, 35% odpadních vod a také 70 – 100% stromů?

V recyklaci papíru je situace u nás trošku lepší, vytrídí se až 42% papíru, ale např. v Rakousku s 97% a na Slovensku s 76 % papíru jsou na tom lépe.

Chtěli byste si vyzkoušet na vlastní kůži, jaké to je, vést vlastní ekologickou kampaň? Nyní máte příležitost. I malá skupina může mnohé dokázat. Cílem soutěže je podpořit užívání recyklovaného papíru a třídění papírového odpadu.

Kdo se může zúčastnit? Do soutěže se mohou přihlásit děvčata a chlapci ve věku 12 – 16 let – kteří utvoří skupinu o počtu 3 – 5 členů.

Přihlášky přijímá sdružení ARNIKA do prosince 2002.

Uzávěrka soutěže je 31. 3. 2003. Vyhlášení výsledků soutěže proběhne na Den Země.

Co můžete vyhrát? Několikadenní pobyt ve slovenských horách pro vítěze a menší věcné ceny pro další úspěšné účastníky.

Jak se přihlásit? V přihlášce uveďte: název a adresu školy, skupiny či oddílu, jména, příjmení, věk (popř. e-mail) účastníků, jméno, příjmení, adresu a telefon či e-mail dospělého, který vám bude dělat konzultanta (vedoucí, rodič, učitel). Tyto údaje zašlete na adresu sdružení ARNIKA a poté obdržíte potřebné materiály s návodem, jak postupovat.

Sdružení ARNIKA, Chlumova 17,
130 00 Praha 3, telefax: 222 781 471,
e-mail: soutez@arnika.org,
www.sdruzeniARNIKA.cz,
www.papir.arnika.org

Klubovny – radost i bolest sdružení

Těžko říct, co je pro činnost jakéhokoli sdružení nejdůležitější: široká členská základna, neúnavní vedoucí, skvělé nápady, spousta peněz? Určitě mezi ty hodně důležité věci patří klubovny. Vždyť bez zázemí, kde se mohou mladí scházet ve volném čase (a také si to tam náležitě svobodně vyzdobit a upravit) to není ono. Jen si zkuste po skončení poslední vyučovací hodiny představit, že už nejste ve škole. Tabule ani lavice s posledním zazvoněním totiž nezmizí. Jenže – jak jsou na tom – v dnešní době zaklínající všechny a všechno zákony tržní ekonomiky – sdružení. **Mají děti opravdu dost míst, kde se mohou scházet?** Jaké úsilí se skrývá za větou zdánlivě zcela obyčejnou:

„Máme klubovnu.“

Když jsme v redakčním centru Adama chystali redakční plán pro rok 2003, vybrali jsme téma „Klubovny“ hned jako první, lednové. Otazníků kolem nich je víc než dost. Domníváme se, že zkušenosti jednoho sdružení mohou v jiném městě inspirovat členy sdružení jiného. Proto se na všechny pravidelně i náhodně čtenáře Adama obrácíme s prosbou o spolupráci na tomto tématu, **nejlépe do 15. prosince 2002.**

Nabízíme vám ke zodpovězení některé otázky, které nás napadly.

Nicméně možná, že právě u vás máte s klubovnou ještě docela jiné problémy a potíže.

Napište tedy i o nich.

A samozřejmě přivítáme také fotografie, které členům představí, jak klubovna vypadala a jak vypadá dnes.

- Jak jste klubovnu získali?
- Patří ke klubovně ještě nějaký prostor, který můžete při vaší činnosti využívat?
- Co vás život v klubovně stojí – tj. platíte nájem, energie a nebo nad vámi někdo drží ochrannou ruku?
- Jak vám s problémy kolem kluboven pomáhá/nepomáhá místní samospráva?
- Jak se klube klubovna (pro ty, kteří si klubovnu vybudovali. Jaké je to stálo úsilí, jak dlouho to trvalo a jaká úskalí jste museli překonávat).
- Jak a kdo klubovnu využívá? Je využita dostatečně?
- Je k dispozici pouze jednomu sdružení a nebo se sdružení pod jednou střechou střídají?

A na závěr jedno téma tak trochu ze světa sci-fi: jaká by měla být ideální klubovna pro činnost vašeho sdružení?

ADAM je tu pro vás!

A tady je přehled témat, kterým bychom se rádi na Adamovi věnovali v dalších měsících. Ideální termín k zaslání příspěvků pro to které téma je vždy do poloviny předchozího měsíce. Tedy na příspěvky o klubovnách se těšíme do 15. prosince (samozřejmě, přijde-li něco i o pár dní později, určitě neskončí v elektro-nickém koši).

- Leden – klubovny – radost i bolest sdružení (ekonomika, vlastnictví)
- Únor – Netradiční akce sdružení, aktivity pro náctileté
- Březen – Měsíc internetu (a taky trochu knihy)
- Duben – Jak se pozná... (pionýr, skaut, tomik či člen dalšího sdružení)
- Květen – Bambiriáda – spolupráce sdružení, propagace sdružení (tedy samozřejmě nejen v době Bambiriády)
- Červen – léto, hygiena, předpisy, tábory
- Červenec – Ta dnešní mládež nestojí za nic? (aktivity sdružení ve prospěch ostatních – dárcovství krve, humanitární akce, sbírky...)
- Srpen – Start nového školního (a nejen školního) roku. Co děláte pro získávání nových členů.
- Září – Dotace MŠMT

Povinné ručení 2003

Bliží se konec roku a s ním i konec zákonem regulovaného období, a tak se společně podívejme, jakou nabídku pro motoristy připravila pojišťovna Generali na rok 2003. Jako základ pro stanovení sazeb zůstane i nadále současné rozdělení podle objemu válců a u větších vozidel i podle jejich hmotnosti, neboť v této struktuře je k dispozici nejširší datová základna. Generali pečlivě zvažovala i zavedení nových kritérií, ale vzhledem k příliš krátké historii jsou data stále ještě mladá a jejich vypovídací hodnota nízká.

Konec regulovaného období však umožňuje korektní zohlednění dosahovaného škodního průběhu v konkrétních kategoriích vozidel a dále úplné uplatnění stupnice bonus/malus. Obě tato fakta nepochybně vnesou do systému povinného ručení prvek spravedlnosti, neboť časem budou dobří řidiči platit až 5x méně než ti, kteří často bourají.

Dle bonusového systému, který používá Generali, získá klient za každých 12 měsíců bezeškodního průběhu 5% slevu na pojistném. To znamená, že v roce 2003 bude pojistné převážně většiny našich klientů činit pouze 85% základního pojistného. Naopak, klienti, z jejichž pojištění bylo v období od 1. 1. 2000 vyplaceno pojistné plnění, obdrží nové vyúčtování již se zohledněním navýšení, které se v pěti malusových třídách pohybuje od 25% do 150%.

Novinky:

Pro rok 2003 Generali rozšiřuje paletu nabízených produktů, a tak kromě standardní nabídky se zákonnými limity pojistného plnění mohou klienti dále volit mezi bezpečnějšími produkty Plus a Exclusive, které vlastníka vozidla lépe chrání podstatně vyššími limity. Doplnkově lze k nim od nového roku sjednat i připojištění sedadla řidiče, které poskytuje pojistnou ochranu pro případ trvalé invalidity či smrti řidiče s pojistnými částkami 120 000 Kč resp. 60 000 Kč.

Povinné ručení Generali 2003:

pojistná plnění	škody na majetku	škody na zdraví
STANDARD	5	18 mil. Kč
PLUS	30	60 mil. Kč
EXCLUSIVE	50	100 mil. Kč

Sazby 2003

Při stanovení sazeb povinného ručení pro rok 2003 promítla Generali do dat celého českého trhu i výsledky svého portfolia. Tento princip umožnil zohlednit konkrétní škodní průběhy dosažené v jednotlivých kategoriích vozidel. Díky tomuto přístupu u drtivé většiny skupin vozidel nedochází oproti sazbám 2002 k vůbec žádné změně, resp. pouze u pěti skupin byly sazby navýšeny o cca 10%. Výjimku tvoří jen čtyři kategorie: osobní automobily do 1000 ccm, ale zejména traktory, a motorové ruční vozíky, u nichž náklady na pojistná plnění vysoce překračují inkasované pojistné.

Správná volba pojistné ochrany

Pojištění je postaveno na principu solidarity a účast na něm je zpravidla dobrovolná. V oblasti pojištění motorových vozidel tato zásada platí jen částečně. Každý majitel se může svobodně rozhodnout, zda svůj vůz pojistit proti havárii, odcizení, živelním pohromám či riziku vandalizmu. Neučiní-li tak, riskuje že případnou škodu na svém vozidle ponese sám. Povinnost sjednat pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem

vozidla před jeho užitím na pozemních komunikacích je však dána zákonem. Jejím nesplněním se vlastník vystavuje nejen riziku sankcí v podobě pokuty, ale i nebezpečí, že způsobí-li provozem svého vozidla škodu jinému, bude muset uhradit ze své kapsy kromě škody vlastní i škodu na vozidle protistrany. A dost možná, že nejen škodu materiální, ale i náklady za škodu na zdraví – za léčení, bolestné či ztrátu na výdělků. Podtrženo a sečteno: také uzavřením smlouvy o povinném ručení chráníme majetek svůj a své rodiny.

Marcela Kobíková
vedoucí odd. pojištění motorových vozidel

Generali Pojišťovna a.s.

Generální ředitelství
Bělehradská 132, 120 84 Praha 2
Telefon 221 091 000
Telefax 221 091 300
Bezplatná infolinka: 800 150 155
E-mail: servis@generali.cz
Internet: www.generali.cz

Aktuální telefony ČRD

Nová čísla na Kancelář ČRD – redakci zpravodaje Archa po velkém přečíslování jsou:
tel.: 234 621 209 – sekretariát,
234 621 379 – redakce,
fax: 234 621 541.

ARCHA

Zpravodaj ČRD o výchově a využití volného času dětí a mládeže

Registrace Ministerstvem kultury: MK ČR 8135
Tematická skupina 13A/A8, ISSN 1212 - 5016
Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s.p., odštěpný závod Přeprava, č.j. 1259/99 ze dne 29. 3. 1999
Redakce: Mgr. Jiří Zajíc, Michala Rocmanová ak. mal., Jakub Kořínek

Adresa redakce:

Česká rada dětí a mládeže
Senovážné náměstí 977/24, 116 47 Praha 1
tel: 234 621 379, fax: 234 621 541
e-mail: archa@adam.cz
IČO: 68379439

Sazba a lito P. Komárek LOTOS a.p.s.
Tiskne TG TISK s.r.o. Lanškroun
Fotografie z archivů členských sdružení ČRD
Příspěvky přijímáme nejlépe ve WORD 7.0
Vychází 10x za rok

Táborníček a Malý princ

Abychom naše kamarádství přenesli od krásného posezení u stolu s teplým čajem, vypravili jsme se 16. 11. 2002 společně na výlet do Kouřimi. Na výletě se poznali Malí Táborníčky a Malé Princezny a Princové. Společně jsme si zahráli nějakou tu hru a dokonce jsme se i něco naučili. Už společně plánujeme další výlet a těšíme se na vodní ráj v Libereckém Babylonu. Máme si co dát a společně si můžeme i pomoci, a to je to, co nás spojuje.

Vladimír Hora, Táborníček

Poetové mezi námi

Soutěž pro amatérské básníky „Poezie mezi námi“ vyhlásil v Táboře na jaře 2002 Občasník 5pé pro příznivce poezie a prózy, nositele březových listků a žlutých kvítků. Během půl roku přišlo 235 prací z 39 míst.

Pro bližší informace

kontaktujte Redakce občasníku má adresu patero.pe@tiscali.cz.

Ježek v kleci

Tajemný hlavolam z románů oblíbeného dětského spisovatele Jaroslava Foglara (1907 – 1999) hrál hlavní roli v sobotu 16. listopadu 2002 ve Spolkovém domě v Praze Stodůlkách, kde

pořádalo Sdružení přátel Jaroslava Foglara a Junák – Svaz skautů a skautek již druhý ročník Mistrovství světa ve vyjímání ježka z klece. Bližší informace o dalších akcích v rámci „Roku s Jaroslavcem Foglarem“, kdy si příznivci Jestřába připomínají jeho nedožité 95. narozeniny, najdete průběžně na adrese www.bohousek.cz.

Tomáš Hromádka, SPJF

Betlémy

Městské kulturní středisko Veselí nad Moravou ve spolupráci se skautským střediskem vyhledává pro děti a mládež **soutěž v tvorbě betlémů**, která navazuje na 6 předchozích úspěšných ročníků. Chlapci a děvčata, přijmeme betlémy od škol, školek, oddílů, družin, společenství, práce jednotlivců i společné. Nejlepší práce budou oceněny a vystaveny na **7. výstavě betlémů**, která bude otevřena od 25. prosince 2002 do 14. ledna 2003. Při hodnocení bude brán zřetel na přístup k námětu, výtvarné zpracování, užití materiálů (např. papír, dřevo, keramika, textil, perník, kámen, modurit atd.), nápaditost a věk účastníka. Soutěžní betlémy čekáme do 16. 12. 2002 na adrese: *Jiří Peša, Městské kulturní středisko, nám. Míru 667, 698 01 Veselí nad Moravou. Info tel.: 518 322 567.*

Betlémské světýlko

po celé republice letos rozvázejí skauti 21. prosince. Přesné informace o tratích a příjezdech vlaků najdete na www.betlemske-svetlo.sky.cz

Cestou domů

Občanské sdružení Letní dům společně s Břevnovskou knihovnou vás zvou na výstavu obrázků dětí z dětských domovů „Cestou domů“. Díla dětí si budete moci prohlédnout od 2. do 31. 12. 2002 od úterý do pátku v prostorách Břevnovské knihovny v Praze 6.

Zlatý Ámos

Nezapomeňte, že přihlášky oblíbených pedagogů do soutěže Zlatý Ámos je třeba zaslat do konce tohoto roku. Více jsme o Ámosovi informovali v Arše 8/2002 na stranách 6 – 7, podrobnosti najdete na www.zlatyamos.zde.cz.

Místní Agenda 21 Vsetín

V rámci projektu Hřiště, který vyhláší už 3 roky Alcedo, Technické služby Vsetín a Dětský parlament Vsetín, pomohli vyzdobit plot na opraveném hřišti děti ze sídliště, ze školy, členové Dětského parlamentu

a vítězové projektu. Projekt spočívá v tom, že skupiny dětí (třída, kamarádi...) zpracují návrh na opravu nebo vybudování nového hřiště na území města, musí dodržet kritéria projektu (vyjádření občanů, vizuální návrhy...), komise vybere nejlepší projekt a Technické služby hřiště do roka opraví.

Adoptuj panenku, zachrániš dítě

Když byl v roce 1988 v Itálii poprvé uveden projekt Adoptuj panenku, zachrániš dítě, italští školáci tehdy vyrobili na 2000 panenek a jejich „prodejem-adopcí“ získali pro podporu očkovacích programů UNICEF 27 milionů italských lir. Každá panenka představuje skutečné dítě. I čeští školáci si dovedou s výrobou panenek výtečně poradit. V sídle Českého výboru pro UNICEF se sešlo přes 2000 panenek z více než 150 základních a středních škol a dalších institucí. Jednou z prvních adoptivních maminek letošní podzimní kampaně Adoptuj panenku a zachrániš dítě se stala předsedkyně Českého výboru pro UNICEF, paní Jiřina Jirásková. Chcete-li také adoptovat panenku, další informace najdete na www.unicef.cz.

